

BELEIDSPLAN 2012 – 2017

“EEN LEVENDE EN GETUIGENDE GEMEENTE”

**ALGEMENE KERKENRAAD
Protestantse Gemeente Hoogeveen**

Versie: 23 augustus 2012

(vastgesteld in AK d.d. 23-08-2012)

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING.....	3
1.1	Aanleiding voor dit beleidsplan.....	3
1.2	De situatie in Hoogeveen per 1 januari 2012	3
1.3	Relevante documenten bij deze beleidsnotitie	4
2	ROEPING EN VISIE VAN DE ALGEMENE KERKENRAAD	5
2.1	Roeping	5
2.2	Beleidsvisie.....	5
2.2.1	Grondslag	5
2.2.2	Opdracht	5
2.2.3	Kern van de visie	5
2.2.4	Erediensten.....	5
2.2.5	Pastoraat en diaconaat.....	6
2.2.6	Kerkrentmeesterlijk	6
3	VERDELING VAN MIDDELEN	7
4	KERKGEBOUWEN EN WIJKGEMEENTEN.....	9
4.1	Reductie van het aantal Kerkgebouwen.....	9
4.2	Het aantal wijkgemeenten	10
4.3	Predikanten en personeelsleden	10
4.3.1	Het aantal predikantsplaatsen	10
4.3.2	Het aantal predikanten	11
4.3.3	Het vacaturebeleid.....	11
5	WIJKKERKENRADEN EN GEMEENTELEDEN.....	13
6	DE COLLEGES VAN DIAKENEN EN KERKRENTMEESTERS.....	14
6.1	Het College van Diakenen.....	14
6.2	Het College van Kerkrentmeesters.....	14
7	COMMISSIES.....	15
8	BIJLAGEN	16

Deze versie van het beleidsplan is op 23 augustus 2012 door de beide Algemene Kerkenraden vastgesteld.

In het beleidsplan staan enkele omkaderde teksten in een rood lettertype. Dit betreffen onderwerpen die in de fase van het kennen en horen over de voorgenomen fusie (7 en 21 mei 2012) naar voren zijn gebracht en waarover nog duidelijke antwoorden naar de gemeente geformuleerd dienen te worden. De Algemene Kerkenraden hebben hierover advies gevraagd aan het College van Kerkrentmeesters. Dit proces is nog niet geheel afgerond.

Verreweg de meeste gemeenteleden onderschrijven het belang van het fusieproces, maar er blijven vragen over de voorgestelde maatregelen om de financiële problemen tegemoet te treden. Deze problemen worden niet veroorzaakt door het fusieproces, maar moeten wel vrijwel gelijktijdig opgelost worden. De Algemene Kerkenraden en het College van Kerkrentmeesters denken nu na over mogelijke aanpassingen in het beleidsplan, met de uitdrukkelijke boodschap dat wijzigingen niet mogen leiden tot een negatieve beïnvloeding van de financiële exploitatie.

Dit beleidsplan wordt daarom nu in deze vorm aan de classis voorgelegd om aan de ene kant het fusieproces van de Protestantse Gemeente Hoogeveen niet te vertragen en aan de andere kant om volledig recht te doen aan de verantwoordelijkheden van het College van Kerkrentmeesters en aan de geuite wensen van gemeenteleden en wijkkerkenraden tijdens het kennen en horen over het fusieproces.

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding voor dit beleidsplan

Per 1 januari 2013 zijn de Algemene Kerkenraden van de Hervormde Gemeente Hoogeveen en de Gereformeerde Kerk Hoogeveen verenigd in de Algemene Kerkenraad (A.K.) van de Protestantse Gemeente Hoogeveen. Hier is een lange periode van overleg aan voorafgegaan. De beide gemeenten weten zich zodanig met elkaar verbonden in de Heer Jezus Christus dat zij als één gemeenschap willen leven. Ze voelen zich geroepen samen de Naam van hun Heer te belijden. Daarom hebben zij zich verenigd tot één gemeente om ook in Hoogeveen als één gemeenschap te leven en te werken.

De Protestantse Gemeente Hoogeveen wil als levende en getuigende gemeente haar erediensten houden en het pastoraat voor en met elkaar verzorgen. Ook wil zij gemeente van Christus in deze wereld zijn die haar diaconale en missionaire opdrachten op enthousiaste wijze blijft uitvoeren. Door vergrijzing en ontkerkelijking zal dit in de toekomst met minder menskracht moeten, maar dat betekent niet dat hiermee minder bereikt zal worden. Bezinning op de eigen mogelijkheden biedt naar mening van de Algemene Kerkenraad ook kansen op nieuwe initiatieven en wellicht tot geestelijke en feitelijke groei van onze gemeente. De Algemene Kerkenraad roept daarom de wijkkerkenraden, de Colleges van Diakenen en Kerkrentmeesters en de gemeenteleden op om gezamenlijk te zoeken naar nieuwe mogelijkheden/ uitdagingen om deze opdracht (met een kleinere gemeenschap dezelfde Boodschap van het Woord op enthousiaste wijze naar buiten toe uitdragen) ook in de toekomst te kunnen blijven uitvoeren.

Hoewel het “kerkzijn” (hoe willen we christen zijn en op welke wijze geven we daar gestalte aan) steeds op de voorgrond stond, bleek het helaas noodzaak om ook financiële orde op zaken te stellen. Het in elkaar voegen van twee kerkelijke gemeenschappen enerzijds en de afnemende financiële mogelijkheden anderzijds, vraagt om een duidelijk beleidsplan. In dit beleidsplan maakt de Algemene Kerkenraad keuzes over heikele onderwerpen als het aantal kerkgebouwen, het aantal predikantsplaatsen en de ureninzet van predikanten en personeelsleden. Dit alles zal de komende jaren een zware wissel trekken op de kerkelijke organisatie. De voorgestelde maatregelen zullen pijn veroorzaken en ook de Algemene Kerkenraad voelt die pijn. Toch is zij van mening dat de maatregelen nodig zijn om in de toekomst die gemeente te zijn die haar voor ogen staat. Dit beleidsplan is niet bedoeld als doel in zichzelf, maar helpt keuzes te maken en knopen door te hakken. Het geeft antwoord op vragen hoe dit organisatorisch aan te pakken en waar het beleid de komende jaren aangepast moet worden om ook op termijn een bloeiende protestantse gemeente te kunnen blijven.

1.2 De situatie in Hoogeveen per 1 januari 2012

Binnen de Gereformeerde kerk en de Hervormde gemeente waren tot 1 januari 2012 zes wijkgemeenten te onderscheiden, namelijk:

Wijk	Predikant/kerkelijk Werker	Aantal pastorale eenheden
Wijk 1 (Hervormd)	1 predikant (vacant); 1 tijdelijk kerkelijk werker voor 15 uur tot 1 november 2012	437
Wijk 2 (Hervormd)	1 predikant;	506
Wijk Centrum (Gereformeerd)	1 predikant; 1 kerkelijk werker voor 13,5 uur	688
Wijk Oost (Prot wijkgem. i.w.)	2 predikanten	1040
Wijk De Weide (Prot. wijkgem.i.w.)	2 predikanten; 1 predikant (vacant)1 tijdelijk kerkelijk werker voor 15 uur tot 1 december 2012	1735
Wijk Zuid (Prot. wijkgem. i.w.)	2 predikanten; 1 kerkelijk werker voor 12 uur	1099

Bovendien was er een samenwerkende Algemene Kerkenraad, bestaande uit de Hervormde en Gereformeerde Algemene Kerkenraden. Ook de Colleges van Kerkrentmeesters en Diakenen werkten nauw samen. In totaal waren er zes kerkgebouwen, te weten de Grote Kerk, De Hoofdstraatkerk, de Oosterkerk, de Goede Herderkerk, de Vredehorst en de Kerkboerderij. Het kerkelijk bureau was gehuisvest in de zaalruimten van de Hoofdstraatkerk. Verder hadden de kerken zes pastorieën in eigendom en een aan derden verhuurd kantoorpand.

1.3 Relevante documenten bij deze beleidsnotitie

Voor en tijdens de fusiebesprekingen zijn verschillende documenten samengesteld die in samenhang met dit beleidsplan gelezen kunnen worden. Waar nodig wordt in dit beleidsplan verwezen naar deze documenten. Het betreft hier:

- De Fusieovereenkomst, gedateerd 19-04-2012
- De Plaatselijke Regeling, gedateerd 19-04-2012
- Het Rooster van aftreden, gedateerd 23-08-2012
- Het Financieel meerjaren beleidsplan en de meerjarenbegroting, gedateerd 23-08-2012
- Het Beleidsplan en de meerjarenbegroting van de Diaconie, gedateerd 21-06-2012

2 ROEPING EN VISIE VAN DE ALGEMENE KERKENRAAD

2.1 Roeping

De Algemene Kerkenraad van de Protestantse Gemeente Hoogeveen verlangt er naar met de kerk van alle tijden en plaatsen, in gehoorzaamheid aan de Heilige Schrift als enige bron en norm van de kerkelijke verkondiging en dienst, de drie-enige God, Vader en Zoon en Heilige Geest te belijden. Vanuit die roeping en verbondenheid in geloof erkent en respecteert de Algemene Kerkenraad ten volle de eigenheid en verscheidenheid van wijkgemeenten en wil daar alle ruimte aan geven. De Protestantse Gemeente Hoogeveen wil een levende en getuigende gemeente zijn, vertrouwend op de kracht van het geloof. De erediensten, pastorale, diaconale en missionaire taken vinden plaats binnen de wijkgemeenten. De Algemene Kerkenraad adviseert de wijkgemeenten om in hun beleidsplannen speciale aandacht hier aan te geven. Deze roeping leidt tot de volgende beleidsvisie.

2.2 Beleidsvisie

2.2.1 Grondslag

De kerk heeft als roeping en taak om het Woord van God, het Evangelie van Jezus Christus, te verkondigen aan iedereen die op de weg komt van de kerk en ook daadwerkelijk de bewuste ontmoeting te zoeken. De kerk wil dienstbaar zijn aan de noden, vragen en zingeving van mensen. De Protestantse Gemeente Hoogeveen wil een gemeenschap zijn voor mensen die geloven in Jezus Christus.

2.2.2 Opdracht

Het beleid van de Algemene Kerkenraad is erop gericht om permanent aandacht te besteden aan betrokkenheid voor elkaar en voor de wereld. In eerste instantie gaat het daarbij om de wekelijkse erediensten. De Algemene Kerkenraad is van mening dat ieder lid van de Protestantse Gemeente Hoogeveen zich in een bepaalde wijkgemeente thuis mag voelen. Het samen-gemeente-zijn in iedere wijkgemeente is de kern voor geloofs- en gemeentebouw.

2.2.3 Kern van de visie

De Algemene Kerkenraad scheidt de basis voor levende wijkgemeenten. Die opvatting betekent dat de wijkgemeenten een eigen predikant (naar rato), voldoende ambtsdragers en zo mogelijk een eigen kerkgebouw hebben. De Protestantse Gemeente Hoogeveen is een pluriforme gemeente. Deze verscheidenheid is niet bedreigend. Integendeel zelfs!! Zij biedt een geweldige kans en mogelijkheid om zoveel mogelijk mensen in Hoogeveen te bereiken met het Evangelie van Jezus Christus. De kerk is de drager van de hoop, symbool van eenheid in verscheidenheid. De kerk mag een diamant zijn met veel facetten.

2.2.4 Erediensten

In de wijkgemeenten wordt Gods aanwezigheid gevierd in de prediking, liederen, gebeden en in de sacramenten. De vorm en inhoud van de erediensten vallen geheel onder de verantwoordelijkheid van de wijkkerkenraden.

2.2.5 Pastoraat en diaconaat

Pastoraat en diaconaat zijn wezenlijke onderdelen van de kerk van Jezus Christus. In de wijk-beleidsplannen worden het pastoraat en diaconaat concreet ingevuld. Jongeren en ouderen krijgen in die plannen specifieke aandacht. De belangstelling van jonge mensen en gezinnen neemt helaas af. Daarom is het van levensbelang voor de kerk beleid te ontwikkelen om betrokkenheid en belangstelling van jonge mensen en gezinnen te stimuleren. Daarnaast is het tevens van groot belang om de ouderen in hun laatste levensfase specifieke aandacht te geven.

De gemeente vervult haar diaconale roeping in de kerk en in de wereld door in de dienst van barmhartigheid en gerechtigheid te delen wat haar aan gaven geschonken is, te helpen waar geen helper is en te getuigen van Gods gerechtigheid waar onrecht geschiedt. De kerk heeft oog voor de vragen en omstandigheden van een ieder die op haar pad komt.

2.2.6 Kerkrentmeesterlijk

De ontkerkelijking in Nederland neemt helaas (snel) toe. Ook in Hoogeveen is sprake van minder kerkbezoek en teruggang van het aantal gemeenteleden. Met alle gevolgen van dien. De financiële situatie in de Protestantse Gemeente Hoogeveen baart zorgen. De actie Kerkbalans van 2012 is evenwel hoopgevend en dat betekent kansen om te benutten. Het (financiële) beleid moet echter worden bijgesteld. De voorgenomen besluiten om te bezuinigen zijn gebaseerd op kengetallen zoals ontwikkeling van het aantal leden en/of pastorale eenheden en bepaalde beoordelingsmaatstaven. Op basis daarvan wordt de meerjarenbegroting sluitend gemaakt.

De Algemene Kerkenraad neemt evenwel pas beslissingen over de financiële situatie en het voorgenomen beleid nadat het kennen en horen van de gemeenteleden en wijkkerkenraden heeft plaatsgevonden. De Wijkkerkenraden kunnen hun zienswijzen kenbaar maken voorafgaand aan de definitieve besluitvorming.

Samengevat:

*De Protestantse Gemeente Hoogeveen wil een **levende en getuigende gemeente** zijn. Hierbij zijn 'Erediensten' en 'Pastorale, Diaconale en Missionaire taken' centrale begrippen. Deze taken vinden plaats binnen de wijkgemeenten. De bewaking van de kerkelijke verscheidenheid van de gemeente en de coördinatie zijn hierbij belangrijke taken van de Algemene Kerkenraad. De materiële facilitering en de verantwoordelijkheid voor de vermogensrechtelijke aangelegenheden behoren tot de verantwoordelijkheid van de Algemene Kerkenraad, in nauwe samenwerking met het College van Kerkrentmeesters.*

3 VERDELING VAN MIDDELEN

De financiële inkomsten van de Protestantse Gemeente Hoogeveen bepalen voor een deel de omvang van de inzetbare middelen om voornoemde beleidsvisie in daden te kunnen omzetten. Daarnaast is de inzet van vele vrijwilligers onontbeerlijk om alle taken te kunnen concretiseren.

De verdeling van de financiële middelen, de predikantsplaatsen en kerkelijk werkers over de wijkgemeenten vindt plaats op basis van solidariteit, naar rato van het aantal gemeenteleden/pastorale eenheden. Een weging van deze verdeling op grond van “de zwaarte” van de pastorale eenheid (bijvoorbeeld rekening houden met het aantal ouderen/jongeren) is denkbaar, maar niet een weging op grond van de gemiddelde vrijwillige bijdrage.

Dit alles ontnemt de wijkgemeenten niet de mogelijkheid om acties te houden voor het vervullen van specifieke wensen (bijvoorbeeld een opknapbeurt van het gebouw, het vernieuwen van meubilair, etc.). Zelfwerkzaamheid van de wijkgemeenten is een uiting van de levendigheid van de gemeente en heeft zeker een plaats binnen onze kerk. In overleg met het College van Kerkrentmeesters kunnen daarom wijkgerichte acties en doelen bepaald worden, maar het primaire uitgangspunt blijft de solidariteit tussen de wijkgemeenten. Meer en minder draagkrachtige wijkgemeenten moeten niet tegenover elkaar komen te staan en ook kan de ene wijkgemeente op grond van draagkracht niet meer rechten doen gelden op bijvoorbeeld predikanten en pastoraat dan een andere wijkgemeente.

Een belangrijk bespreekpunt tijdens het kennen en horen van de wijkraden en gemeenteleden is de vraag of indien een wijkgemeente, naast de huidige vrijwillige bijdragen, structureel meer middelen weet te generen, deze middelen ingezet kunnen/mogen worden voor behoud van het ‘eigen’ kerkgebouw, voor ondersteuning van kosters/beheerders en/of meer pastorale ondersteuning.

Het College van Kerkrentmeesters is gevraagd om hierin met een advies te komen.

Indien op dit punt een gezamenlijke modus gevonden kan worden, zal dit geen negatieve invloed hebben op de jaarlijkse exploitatie, maar zullen Hoogeveenbreed meer middelen gegenereerd worden. Deze extra middelen gaan dan naar de wijken die deze middelen bijeen weten te brengen. De solidariteit blijft dan in stand voor het niveau van de huidige inkomsten, maar wordt verlaten voor de meeropbrengsten.

Het College van Kerkrentmeesters is verzocht een model op te stellen voor de bepaling van een evenredige verdeling en zal dit aan de Algemene Kerkenraad voor leggen. De Algemene Kerkenraad heeft vervolgens ingestemd met dit model en alle ‘naar rato berekeningen’ worden volgens dit model uitgevoerd. Dit model is als bijlage 1 aan dit beleidsplan toegevoegd. De Algemene Kerkenraad heeft bij het bespreken van dit model, rekening gehouden met de verscheidenheid van de gemeente, de vermogensrechtelijke aangelegenheden en de rechtspositie van predikanten en personeelsleden. Dit alles vloeit voort uit ordinantie 4-9-4, waarin de kerntaken van de Algemene Kerkenraad staan vermeld, te weten:

- Coördinerende taak;
- Uitvoering van werk dat aan de Algemene Kerkenraad is toevertrouwd;
- Recht doen aan de kerkelijke verscheidenheid in de gemeente;
- De vermogensrechtelijke aangelegenheden;
- Datgene wat te maken heeft met de rechtspositie van de predikanten en de gesalarieerde medewerkers.

In de Plaatselijke Regeling is een nadere opsomming van de taken en verantwoordelijkheden van de Algemene Kerkenraad opgenomen. Ook is in deze Plaatselijke Regeling de samenstelling van de Algemene Kerkenraad opgenomen en staat de relatie met de wijkkerkenraden aangegeven.

In het kader van de genoemde kerntaken heeft de Algemene Kerkenraad, veelal in samenwerking met het College van Kerkrentmeesters, de in de volgende hoofdstukken besproken beleidsgebieden opgesteld.

Enkele malen komt de vraag aan de orde of decentralisatie van taken en verantwoordelijkheden van Algemene Kerkenraad naar de wijken meer financiële resultaten zouden opleveren ("de wijken zijn mede verantwoordelijk voor het te voeren beleid"/"breng de financiële sturing dichterbij de leden"). Daarnaast wil men graag inzage in de kosten per gebouw, de inkomsten per wijk, etc.

Hier lijken het opnieuw vastgestelde beleid t.a.v. solidariteit enerzijds en de wens tot meer decentralisatie anderzijds op gespannen voet met elkaar te staan. De emoties op dit punt kunnen behoorlijk van invloed zijn op het gehele proces.

Het College van Kerkrentmeesters is gevraagd op dit punt met een advies te komen.

Tekstuele aanvullingen op deze punten zullen waarschijnlijk een deel van de emoties kunnen wegnemen. In theorie zou het ene model financieel gezien (in totaliteit) niet veel hoeven af te wijken van het andere model.

4 KERKGEBOUWEN EN WIJKGEMEENTEN

De verwachtingen over de toekomstige financiële situatie van de Protestantse Gemeente Hoogeveen rechtvaardigen een terughoudend beleid in de uitgaven. Dit zal een grote wissel trekken op de motivatie en inzet van de wijkkerkenraden en de gemeenteleden. De Algemene Kerkenraad meent dat het aantal wijkgemeenten en kerkgebouwen geen invloed mag en kan hebben op de wijze waarop de Protestantse Gemeente Hoogeveen levend en getuigend wil zijn. De wijze waarop we gemeente willen zijn, valt onder de verantwoordelijkheid van de wijkkerkenraden. Zij geven in hun beleidsplannen hun visie weer en bepalen ook op welke wijze zij invulling geven aan de erediensten, het pastoraat, het diaconaat en het missionaire werk. Hierin kunnen per wijk verschillen optreden. Het pastoraat, het omzien naar elkaar en gestalte geven aan Gods herderlijke zorg voor mensen is de primaire taak van de wijkgemeente. De wijkgemeenten moeten in staat gesteld worden om de betrokkenheid van de gemeenteleden te bevorderen en te continueren. Omwille van deze opdracht beveelt de Algemene Kerkenraad de wijkkerkenraden aan uitbreiding van de onderlinge samenwerking te onderzoeken op terreinen als Ouderenzorg, Jeugd- en Jongerenwerk, Gemeentetoerusting en meer gezamenlijke kerkdiensten..

Het aantal wijkgemeenten blijft gehandhaafd op 6, zoals in paragraaf 1.2 is weergegeven. Indien wijkkerkenraden voornemens zijn onderling de samenwerking verder te intensiveren of willen verenigen, zijn zij hierin vrij. De Algemene Kerkenraad behoudt hierbij wel de coördinerende taken en de opdracht om recht te doen aan de kerkelijke verscheidenheid.

Gezien de terugloop van het ledental dalen de inkomsten de komende jaren en moeten we in materiële zin een stap terug doen. Dit hoeft niet tot treurnis te leiden, maar kan verrijkend werken door onderlinge saamhorigheid, betrokkenheid en dienstbaarheid.

De teruggang in financiële middelen wordt deels opgevangen door de in de volgende paragrafen beschreven maatregelen. voor het overige door maatregelen op andere terreinen.

4.1 Reductie van het aantal Kerkgebouwen

- De Protestantse Gemeente Hoogeveen brengt het aantal kerkgebouwen terug tot 3 of 4 in 2017, mits dit een substantiële bijdrage levert aan het terugdringen van begrotingstekorten en het in stand houden van de financiële middelen. Het College van Kerkrentmeesters stelt periodiek berekeningen op die reiken tot 2017 en stelt vast of 3 dan wel 4 kerkgebouwen mogelijk zijn. Of de huidige optimistische benadering van de opbrengsten van vrijwillige bijdragen (2% afname van de inkomsten bij een gemiddelde afname van het ledental van 3,5%) in stand gehouden kan worden, zal bij deze berekening een rol spelen. De Algemene Kerkenraad beschouwt een teruggang tot 3 kerkgebouwen als een reële mogelijkheid. De overige gebouwen zullen naar rato teruggebracht worden.

De reductie van het aantal kerkgebouwen roept emoties op. Binnen vrijwel alle wijken gaan stemmen op hun eigen wijkkerkgebouw open te houden. Vaak onderschrijft men de gedachte van reductie wel, maar dan in de andere wijken. Sommige gemeenteleden gaan zo ver dat ze een stichting in het leven willen roepen en de andere gemeenteleden willen vragen een deel van hun vrijwillige bijdragen aan deze stichting over te maken, om op deze wijze het eigen kerkgebouw open te kunnen houden. Hoewel de Algemene Kerkenraden nog eens niet toegekomen zijn aan de criteria die zouden moeten gelden bij het aanwijzen van de af te stoten gebouwen, lijken de gemeenteleden in sommige wijken al overtuigd van keuzes die gemaakt zouden zijn.

Sluiting van kerkgebouwen zou (volgens enkele leden) tot grote verliezen van aantallen gemeenteleden leiden.

Aanscherping van de teksten op dit punt kan wellicht iets tegemoet komen aan de onrust bij sommige gemeenteleden, maar zal nooit de hele onrust kunnen wegnemen.

- De keus voor de af te stoten gebouwen vindt plaats aan de hand van door het College van Kerkrentmeesters op te stellen heldere criteria, zoals geografische spreiding, bouwkundig onderhoud, begroting en exploitatie, bestemming en/of opbrengst van het af te stoten kerkgebouw.
- De Algemene Kerkenraad heeft inmiddels het College van Kerkrentmeesters verzocht criteria op te stellen, zoals hiervoor genoemd en deze criteria te kwantificeren en in een spreadsheet-/ rekenprogramma op te nemen, zodanig dat direct informatie beschikbaar komt als bepaalde parameters worden gewijzigd. Na voltooiing van deze taak is het relatief snel zichtbaar te maken welke kerkgebouwen in de toekomst, op grond van de opgestelde criteria in stand gehouden kunnen worden. Na acceptatie van het rekenmodel zal dit als bijlage aan dit beleidsplan worden toegevoegd.
- De Algemene Kerkenraad is zich ervan bewust dat de genomen financiële maatregelen en de uitvoering daarvan bij vele leden emoties zullen kunnen oproepen. De Algemene Kerkenraad neemt deze emoties serieus en zal zich hierover samen met de wijkkerkenraden nader beraden. Echter om concrete maatregelen te kunnen nemen, zijn objectieerbare en meetbare gegevens noodzakelijk en een inzichtelijke weging.

4.2 Het aantal wijkgemeenten

- Het aantal wijkgemeenten kan afwijken van het aantal kerkgebouwen. Een belangrijk criterium om een wijkgemeente in stand te houden is (naast de omvang) de verscheidenheid van de hele gemeente. Ook de wens van de wijkkerkenraden zelf om samenwerking te zoeken met andere wijkkerkenraden of over te gaan tot een vereniging, is hierbij een belangrijk criterium. Een overzicht van de wijkgemeenten, het ledental van deze wijkgemeenten, eventuele samenwerkingsverbanden en de geografische grenzen is opgenomen in de bijlagen.
- In de situatie van meer wijkgemeenten rondom één kerkgebouw, valt te denken aan twee kerkdiensten per ochtend of, mede met het oog op het aantal in te vullen erediensten, aan een rouleersysteem.

4.3 Predikanten en personeelsleden

De inzet van de predikanten en personeelsleden vormt de professionele aansturing van ons gemeentezijn. De personeelskosten trekken echter een zware wissel op de begroting van de Protestantse Gemeente Hoogeveen. Om de kwaliteit van deze aansturing zoveel mogelijk te behouden, zullen we met grote voorzichtigheid oplossingen moeten kiezen bij het terugdringen van de personele kosten. De afname van ledentallen rechtvaardigt in zekere zin een afslanking van het aantal predikanten en personeelsleden. Toch zal het uiterste gedaan moeten worden om de bearbeiding van de gemeente in stand te houden. Desondanks zullen we niet ontkomen aan bezuinigingen op de personele kosten. Concreet zullen deze bezuinigingen gerealiseerd worden bij:

4.3.1 Het aantal predikantsplaatsen

- Het aantal predikantsplaatsen is uiterlijk in 2017 teruggebracht tot 6.
- De omvang van de predikantsplaatsen per wijkgemeente wordt bepaald door het totale aantal begrote predikantsplaatsen in Hoogeveen naar rato van het aantal gemeentelieden/pastorale eenheden.
- Een predikantsplaats kan onder voorwaarden (zie 4.2) ingevuld worden door een predikant in voltijd of door meer predikanten in deeltijd en/of door kerkelijk werkers (al of niet doelgroepgericht).
- Indien meer wijkgemeenten behoefte hebben aan een jeugd-, missionair- of ouderenwerker, valt te overwegen voor die wijken gezamenlijk een dergelijke kerkelijk werker aan te stellen, voor zover dit past binnen de ruimte van het totale aantal predikantsplaatsen van bedoelde wijken. De coördinatie zal in die situatie vanuit de Algemene Kerkenraad plaats-

vinden. Aanstelling van een diaconaal werker valt niet binnen het aantal predikantsplaatsen, omdat dit dient te gebeuren vanuit de begroting van het College van Diakenen.

4.3.2 Het aantal predikanten

- Het aantal predikanten wordt via natuurlijk verloop teruggebracht tot 6 voltijd eenheden (fte's) in 2017. Het is mogelijk deze fte's door meer dan 6 predikanten in deeltijd op te vullen. Het ligt in de lijn der verwachting dat 4 predikanten voor of in 2017 vertrekken vanwege hun leeftijd.

In het beleidsplan zou er meer aandacht kunnen zijn voor de invloed op de werkdruk van de overige predikanten die ontstaat door de vermindering van het aantal predikanten.

- Bij vertrek van één van de bovengenoemde predikanten, zal (voor zover door het vertrek het aantal fte's beneden het aantal predikantsplaatsen voor de betreffende wijk komt te liggen) een voorziening getroffen dienen te worden ten behoeve van het pastoraat en andere taken. De omvang van de voorziening wordt uitgedrukt in een aantal uren pastoraat. Hierbij zal nadrukkelijk onderzoek plaatsvinden naar inzetbaarheid van de andere (eigen) predikanten (zie ook het laatste aandachtspunt bij 4.2). Deze voorziening leidt ertoe dat wijken niet onevenredig belast worden door het vertrek van een predikant, terwijl in de overige wijken meer predikanten werkzaam zijn dan op grond van de verdeelsleutel (zie 4.1) t.a.v. de predikantsplaatsen is vastgesteld.
- Bij vacatures die ontstaan door tussentijds vertrek van een predikant (niet behorend tot de categorie predikanten die op grond van hun leeftijd voor 2017 afvloeien), berekent het College van Kerkrentmeesters hoeveel pastoraat naar rato kan worden toegekend aan de wijkgemeente. Hierbij is (mits de begroting dit toelaat en toestemming van het Regionaal College Behandeling Beheerzaken wordt verkregen) tussentijdse invulling door een predikant van buitenaf bespreekbaar, ook als het gestreefde aantal van 6 nog niet is bereikt.
- Indien per kerkgebouw het aantal predikantsplaatsen groter is dan één, streeft de Algemene Kerkenraad (mede met het oog op de zondagse erediensten) naar het opvullen van minimaal één fte door predikanten. De resterende ruimte in de formatie kan, binnen het aantal van de predikantsplaatsen van de wijkgemeente, op wens van de wijkkerkenraad door zowel predikanten als kerkelijk werkers worden ingevuld.
- Indien per kerkgebouw het aantal predikantsplaatsen gelijk of kleiner is dan één, streeft de Algemene Kerkenraad (mede met het oog op de zondagse erediensten) naar een zo groot mogelijke aanstelling van één of meer predikanten. Dit voor zover de omvang van de predikantsplaats dit toelaat voor het betreffende kerkgebouw.
- Inzet van kerkelijk werkers (al of niet doelgroepgericht) is mogelijk in situaties waar de omvang van de predikantsplaats(en) per wijkgemeente groter is dan het percentage fte's, rekening houdend met voorgaande punten.
- Bij het ontstaan van vacatures doen de Algemene Kerkenraad en het College van Kerkrentmeesters een beroep op alle predikanten om, waar mogelijk, taken in andere wijkgemeenten te verrichten om een evenwichtige bearbeiding van alle wijkgemeenten te bereiken. Hierbij zij opgemerkt dat de predikanten verbonden zijn aan een wijkgemeente en een verplichtend karakter daarom niet aan de orde is. In dit kader kan ook advies gevraagd worden van het Protestants Landelijk Dienstencentrum of de gemeenteadviseur.

4.3.3 Het vacaturebeleid

Algemeen

Voor personeelsleden geldt een zo groot mogelijke arbeidsvoorwaardelijke zekerheid en afvloeiingen zullen, zo mogelijk, via natuurlijk verloop plaatsvinden.

Kerkelijk werkers

Voor kerkelijk werkers geldt dat de arbeidsovereenkomsten met maximale flexibiliteit afgestemd worden op de behoeften en mogelijkheden binnen het pastoraat en zonodig in meerdere wijkgemeenten, rekening houdend met de wettelijke regels. Indien een wijkkerkenraad hier toe een verzoek indient, is de aanstelling van een kerkelijk werker met taken gericht op een bepaalde doelgroep (ouderen, jongeren, etc.) mogelijk, mits dit past binnen de omvang van de predikantsplaats(en) van de betreffende wijkgemeente. Hierbij wordt rekening gehouden met de beschreven randvoorwaarden bij punt 4.2. Jaarlijkse evaluatie van de uitgevoerde taken en de omvang van de arbeidsovereenkomst is noodzakelijk.

Kosters/kosterbeheerders

- Bij vertrek van één of meer kosterbeheerders wordt een centrale beheerder met managementcapaciteiten aangesteld. Deze beheerder/manager wordt op termijn eindverantwoordelijk voor het beheer en de exploitatie van alle gebouwen. Ook is hij/zij verantwoordelijk voor de handhaving van de wettelijke regels als bijvoorbeeld ARBO en BHV. Voor onderhoud wordt hij/zij bijgestaan door de kerkrentmeesters bouw en onderhoud.
- Een kerkgebouw met zalencentrum wordt na vertrek van de huidige kosterbeheerder beheerd door vrijwilligers die aangestuurd worden door de beheerder/manager.
- Bij vertrek van één of meer kosters worden de taken overgenomen door vrijwilligers.

Over de positie van kosters/beheerders en vrijwilligers zijn verschillende vragen binnengekomen (“als we de kosters uit de kerk halen, halen we het hart uit de kerk”/“hoe vinden we meer vrijwilligers om deze taken op te pakken”). Er wordt getwijfeld aan het werken met één eindverantwoordelijke centrale beheerder met managementcapaciteiten.

De juiste invulling van dit organisatiemodel moet goed overdacht worden. Het College van Kerkrentmeesters is gevraagd met een advies te komen.

Het is denkbaar dat de tekst op dit punt aanpassingen zal ondergaan.

Medewerkers kerkelijk bureau/organisten

- Voor medewerkers kerkelijk bureau, organisten, etc. zal bij het ontstaan van vacatures steeds per situatie onderzoek plaatsvinden naar de wenselijkheid en mogelijkheid de vacature op te vullen.
- Het aantal medewerkers kerkelijk bureau zal afgestemd zijn op de werkelijke behoefte aan professionele menskracht. Hierbij kunnen delen van het takenpakket door vrijwilligers worden uitgevoerd. Samenwerking met kerkelijke bureaus in andere gemeenten behoort, mits dit leidt tot efficiencyverbeteringen en kostenbesparingen, tot de mogelijkheden.
- De taken van de organisten zullen, waar mogelijk, door vrijwilligers worden uitgevoerd.

Vrijwilligers

Hoewel de vrijwilligers niet direct te plaatsen zijn onder het hoofdstuk vacaturebeleid, is aandacht voor de vrijwilligers hier wenselijk. Juist hierin komt de levendigheid van de gemeente naar voren. Bij kosterstaken, organisten, werkzaamheden binnen het kerkelijk bureau en wellicht ook andere taken is het mogelijk en wenselijk vrijwilligers in te zetten. Hierbij is het raadzaam dat de verschillende kerkenraden en colleges de volgende punten in acht te nemen.

- Alle vrijwillige taken inventariseren, formuleren en vastleggen;
- Vervolgens de taken groeperen in reële en uitvoerbare pakketten;
- Gericht ‘vrijwilligers’ zoeken door middel van actieve wervingscampagnes;
- De “vrijwilligers” koesteren.

5 WIJKKERKENRADEN EN GEMEENTELEDEN

Om een levende en getuigende gemeente te kunnen zijn, is het van belang de wijkkerkenraden en de gemeenteleden ook te betrekken bij de zakelijke kant van het kerkzijn. De toenemende zorg dat het "geefgedrag" wellicht zal veranderen, betekent voor de Colleges van Kerkrentmeesters en Diakenen en de wijkkerkenraden dat zij de gemeenteleden bewust maken van de noodzaak financiële bijdragen naar draagkracht te leveren. Om dit te bereiken is een optimale communicatie tussen de wijkkerkenraden en hun gemeenteleden onderling, maar ook tussen de Algemene Kerkenraad, de Colleges van Kerkrentmeesters en Diakenen en de wijkkerkenraden met hun gemeenteleden noodzakelijk. Deze communicatie van en met de Algemene Kerkenraad en de Colleges van Kerkrentmeesters en Diakenen verloopt primair via de wijkkerkenraad, maar op gezette tijden zal ook directe communicatie tussen de Algemene Kerkenraad en de gemeenteleden wenselijk zijn. Hierbij denkt de Algemene Kerkenraad aan:

- De communicatie met nieuw ingekomen gemeenteleden uit andere steden en plaatsen. Via het kerkelijk bureau ontvangen deze leden informatie over de Protestantse Gemeente Hoogeveen. In deze informatie komt duidelijk naar voren dat de leden zelf dienen aan te geven tot welke wijkgemeente zij willen behoren. Als de leden geen voorkeur uitspreken zullen zij, indien afkomstig van een Protestantse Gemeente in een andere stad of plaats, op grond van het woonadres ingeschreven worden in de hierbij behorende wijkgemeente. Dit geldt ook voor nieuw ingekomen leden die voorheen niet tot een kerkgenootschap behoorden of tot een ander kerkgenootschap dan Gereformeerd en Hervormd. Indien de nieuw ingekomen leden echter uit een Gereformeerde of Hervormde gemeente in een andere stad of plaats komen, zullen zij (indien zij zelf geen andere keuze maken) ingeschreven worden in Wijkgemeente 1 of 2 (Hervormd) of Wijkgemeente Hoofdstraatkerk (Gereformeerd).
- Een blijvend beroep doen op de wijkkerkenraden om hun werk als "kerk in de wereld" uit te voeren.
- Het actief betrekken van de wijkkerkenraden en gemeenteleden bij de werkzaamheden van de Algemene Kerkenraad door gebruik te maken van verschillende communicatiemogelijkheden (Gemeenteavonden, Kerkentrommel, Website, Beamerberichten, Kerkelijk Bureau, etc.).
- Het blijvend aandacht vragen voor het actief werven van gemeenteleden voor aanvaardbare en duidelijk afgebakende takenpakketten.
- Het in samenwerking met het College van Kerkrentmeesters, voeren van zeer actief beleid om de vrijwillige bijdragen op peil te houden

6 DE COLLEGES VAN DIAKENEN EN KERKRENTMEESTERS

6.1 Het College van Diakenen

Het College van Diakenen is een zelfstandig, rechtspersoonlijkheid bezittend, orgaan binnen de kerkelijke organisatie. Het college scheidt en onderhoudt de materiële en financiële voorwaarden voor de door de gemeente te verrichten diaconale dienst, in overleg met en in verantwoording aan de Algemene Kerkenraad. De taken, verantwoordelijkheden en samenstelling van het College van Diakenen staan beschreven in de Plaatselijke Regeling. Het College van Diakenen is door drie leden en de voorzitter vertegenwoordigd in de Algemene Kerkenraad. De voorzitter van het College is lid van het moderamen van de Algemene Kerkenraad. De verhoudingen tussen de Algemene Kerkenraad en het College van Diakenen staan beschreven in de Plaatselijke Regeling. In de praktijk is het streven dat besluitvorming van de Algemene Kerkenraad in lijn ligt met de voorstellen van het College van Diakenen. Om dit te bereiken vindt regelmatig onderlinge communicatie plaats tijdens formele vergaderingen, maar zo nodig ook buiten de vergaderingen om.

6.2 Het College van Kerkrentmeesters

Het College van Kerkrentmeesters is een zelfstandig, rechtspersoonlijkheid bezittend, orgaan binnen de kerkelijke organisatie. Het college scheidt en onderhoudt de materiële en financiële voorwaarden voor het leven en werken van de gemeente, in overleg met en in verantwoording aan de Algemene Kerkenraad. De taken, verantwoordelijkheden en samenstelling van het College van Kerkrentmeesters staan beschreven in de Plaatselijke Regeling. Het College van Kerkrentmeesters is door twee leden en de voorzitter vertegenwoordigd in de Algemene Kerkenraad. De voorzitter van het College is lid van het moderamen van de Algemene Kerkenraad. De verhoudingen tussen de Algemene Kerkenraad en het College van Kerkrentmeesters staan beschreven in de Plaatselijke Regeling. In de praktijk is het streven dat besluitvorming van de Algemene Kerkenraad in lijn ligt met de voorstellen van het College van Kerkrentmeesters. Om dit te bereiken vindt regelmatig onderlinge communicatie plaats tijdens formele vergaderingen, maar zo nodig ook buiten de vergaderingen om.

7 COMMISSIES

Binnen en buiten de kerkelijke organisatie opereert een scala aan commissies, werkgroepen en organisaties die vallen onder of nauw gelieerd zijn aan de Protestantse Gemeente Hoogeveen. Het Moderamen onderhoudt namens de Algemene Kerkenraad jaarlijks contacten met deze commissies en rapporteert hierover mondeling en schriftelijk binnen de vergadering van de Algemene Kerkenraad. De contacten kunnen gericht zijn op onderlinge informatie-uitwisseling en op het belangstelling tonen in de werkzaamheden van de commissies en werkgroepen, maar dienen ook om de vragen, zorgen en noden die deze commissies bij hun dagelijkse werkzaamheden tegenkomen neer te leggen bij de Algemene Kerkenraad. Het is aan de Algemene Kerkenraad om hierop actie te ondernemen en zijn verantwoordelijkheid op zich te nemen, zodra deze zorgen commissies betreffen die vallen onder de verantwoordelijkheid van de Algemene Kerkenraad. Daarnaast doet de Algemene Kerkenraad naar vermogen alles wat mogelijk is om de andere, niet onder de Algemene Kerkenraad vallende, commissies met raad en daad te steunen.

In de praktijk onderhoudt de Algemene Kerkenraad contacten met:

A. Onder de Protestantse Gemeente Hoogeveen vallende commissies en werkgroepen

- Archiefcommissie PGM-Hoogeveen;
- Centrale Commissie Gemeentetoerusting;
- Centrale Evangelisatie Commissie;
- Pastoraatgroep Gereformeerde Kerk Hoogeveen;
- Redactiecommissie Kerkentrommel.
- Werkgroep Website PKN-Hoogeveen;
- Zendingscommissie

B. Aan de Protestantse Gemeente Hoogeveen gelieerde commissies en organisaties

- Gemeenschap van kerken Hoogeveen;
- Interkerkelijke Evangelisatie Commissie;
- Interkerkelijke Commissie Weidesteyn;
- Interkerkelijke Commissie voor pastoraal werk onder doven in Drenthe;
- Interkerkelijke Commissie Godsdienstonderwijs op Openbare scholen;
- Open huis van de kerken;
- PCOB.

8 BIJLAGEN

8.1 Verdeling financiële middelen over de verschillende wijkgemeenten

In de aan de Algemene Kerkenraad ter vaststelling aangeboden begroting wordt jaarlijks door het College van Kerkrentmeesters een bedrag opgenomen voor het vullen van de wijkkassen.

Elke wijkgemeente heeft een wijkkas. Ten laste van deze wijkkas komen uitgaven ten behoeve van groothuisbezoek, catechisatie, kosten voor jeugdwerk (inclusief kinderkerk en kindernevendiensten), kosten van liturgieën, kosten van wijkavonden, secretariaatskosten en dergelijke. De wijkgemeenten dienen bij het College van Kerkrentmeesters jaarlijks in de maand december een begroting in voor het komende jaar en in de maand mei een overzicht van de uitgaven van het voorgaande jaar.

De verdeling van het in de begroting opgenomen bedrag voor de wijkkassen gebeurt naar rato van het aantal pastorale eenheden per wijk¹.

Voor het jaar 2012 is voor de toedeling aan de wijkkassen een totaalbedrag van €66.000 beschikbaar.

Voor het jaar 2012 is deze verdeling als volgt:

Wijk	Aantal pastorale eenheden (per 1 jan. 2012)	Bedrag
Wijk 1 Grote Kerk	437	€ 5.258,34
Wijk 2 Grote Kerk	506	€ 6.088,61
HK Centrum	668	€ 8.037,92
Wijk 3 Zuid	593	€ 7.135,46
GHK GK Zuid	506	€ 6.088,61
Wijk 4 Oost	519	€ 6.245,03
Wijk Oosterkerk	521	€ 6.269,10
Wijk 5 De Weide	758	€ 9.120,88
KV De Weide	977	€ 11.756,06
Totaal	5485	€ 66.000,00

¹ Vanaf 2013 kunnen mogelijk andere wegingsfactoren worden toegevoegd als de Algemene Kerkenraad op advies van het College van Kerkrentmeesters deze factoren opneemt in een nog te ontwikkelen rekenmodel (zie hoofdstuk 3 van dit Beleidsplan)

8.2 Criteria en rekenmodel ter bepaling van instandhouding kerkgebouwen

Wordt t.z.t. toegevoegd

8.3 Overzicht van de wijkgemeenten, het ledental van deze wijkgemeenten, eventuele samenwerkingsverbanden en de geografische grenzen

Wordt t.z.t. toegevoegd